

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 4.—Núm. 141.—Diumenge 19 d'Abril de 1903.

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volem Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organissació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volem ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volem, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Del Catalanisme y sa política

D'un quant temps ensá s'ha tornat a fer remouren la qüestió, ja suficientment debatuda, més d'un cop y més de dos y precisada ab meridiana claretat en lo nostre programa: la de la política del Catalanisme.

No sé pas los motius que han induit a alguns a treure aquest tema un'altra volta a colació; no'ls sé, ni'ls vull saber, perquè en lo fons de tot aquest garbuix s'hi sent vibrar, malgrat tot, l'impuls mesquí de la passió, sosmoguda per lo bramul sinistre d'apetits denigrants, vergonyosas concupiscencies y irascibilitats esbojarradas, indignas a tot serho de gents que per sas aspiracions y sas ideas haurían d'haver sempre estat nostres aliats fidels; nostres més animosos col·laboradors.

Mes, aixequem enlaire la mirada, lluny, ben lluny d'aqueixas mesquindats y petitesas, y ab l'alta de miras que sempre ha sostingut lo Catalanisme en totas sas qüestions y ab la completa bona fe que'ns anima en nostra reivindicació, repetim una vegada més y sostinguem, ara com sempre que de nostra política's resi, que'l Catalanisme no ho és, no ho ha estat may, ni pot serho de polítich; la política és oposada a nostra essencia íntima, atentar a la mateixa seria un suïcidi y, gracias a Déu, encara no hem perdut lo seny.

Tot això no ho volen conèixer aquests infelissos que ramenan lo de la política del Catalanisme. Lo Catalanisme, tornem a repetirho, sols tendeix, considerat en acte, a la consecució de la completa autonomia de Catalunya, sian qualsevulgas las institucions y agrupacions polítichs que dirigeixin l'Estat espanyol.

Lo Catalanisme entitat, sápigaho tothom, no és ni Federal ni Carli, és senzillament Nacionalista; los individus catalanistas, com a súbdits de l'Estat espanyol, poden ésser federals o carlins; dich que poden serho, no que forsosament ho' hagin d'ésser perquè defensant aquests partits los seus criteris especials en materia de religió y forma de govern, ademés de las llibertats de Catalunya, pot donarse'l cas que algú no's conformi ab aquells estrèms; en cambi així'ls carlins com los federals catalans, haurían d'ésser forsosament catalanistas, no solzament perquè portan en llurs senyeras lo lema sagrat de las llibertats catalanas, sino també perquè formen part d'aquest gran poble que lluita y treballa per sas reivindicacions.

Per això'l Catalanisme no pot tenir per missió lo defensar o excluir aquesta o aquella religió, aquesta o aquella forma de govern, sent lo Catalanisme'l vincle que uneix en una sola entitat a tots los fills de Catalunya; per això'l volèm ben ample, per això'l volèm gran, ben gran, que hi capigan tots, perquè de tots se tracta, dels drets y llibertats nostres y de nostres fills.

No volèm dir ab això que'l problema religió, la forma de govern, sian cosas secundarias y baladis, ans al contrari, tot y reconeixent sa capital importancia, hem de confessar que's surten de l'òrbita d'acció del Catalanisme: pera defensar aquesta o aquella religió o forma de govern, existeixen aquells partits que bõ y cooperant a la defensa de nostres drets, sostenen ademés cadascú sas especials apreciacions.

Això és una cosa clara, evidentíssima, y sembla estrany qu'hi hagi ningú que s'atreveixi a posarho en dubte. La causa de Catalunya és massa gran pera subjectarla a las contingencies, a la sort d'aquest o d'aquell partit; és qüestió de vida o mort; ara y sempre, diguemho ben clar y ben alt, mani qui mani, volèm nostra autonomia, volèm nostra llibertat.

Lo Catalanisme és una aspiració

nacional, és lo despertar de tot un poble que's troba vexat y oprimint desota un jou inhumá, y ab la conciencia de sas propias forsas, de sa dignitat y de sos drets se redressa sota del jou que l'esclavitzava pera reconquerir lo que un jorn li arrebasaren la traïdoria y las malas arts de sos opressors. Lo Catalanisme és més encare que tot això; és lo suprém instint de conservació que's revolta y lluita ab las ansias de la vida, contra l'abrasada esfereidora de la mort, en quins brassos nos ha gitat la descapdellada política dels absolutistas de l'estepa y l'anarquia xarrairesca dels qui portan ab las sanchs dels alarbs, totas llurs indolencias y malvestats.

Los catalans hem estat sempre ben allunyats de la gobernació d'Espanya, ja des lo comensament d'aquest Estat; potser per aital motiu ha sigut nostra patria destrossada, nostres drets y llibertats escarnits, y oprimint ab tota mena de martiris lo nostre poble, que malgrat això, no ha defallit may, y treballant constantment ha lograt ab sa energia indomable sobreposarse a sa desgracia, y quantas voltas l'estranger ha amenassat acabar ab l'Estat en que formarem, quantas voltas las aventuras y malhauransas dels d'allá han fet tronollar la nau Hispana, no ha reparat jamay, y cent voltas ha vessat, a torrents, llur sanch ardenta y'ls tresors ab tants treballs y tant de temps guanyats; quan la desgracia ha sacudit l'Espanya may l'hem abandonada'ls catalans.

Afortunadament l' hora és arribada d'acabar aquest Calvari. Las qualitats dels catalans, los benefets de Catalunya, no poden quedar sens lo premi que tants de sacrificis han conquerit, que'ls pobles que lluitan ab coratge y ab constancia, tati o d' hora acaban per sobreposarse. Per això y no per altra causa ha surgit aquesta renaixença tant potent, precisament ara en que l'energia y'l desinterés de que tan bellas probas ha donat Catalunya, són, més que may, necessarias pera vencer aquesta crisi tan fonda pera salvar l'Estat Hispánich de l'imminent destrucció que l'amenassa gracias a l'obra malestruga del centralisme; pera salvarnos a nosaltres mateixos en tot cas; pera admiració dels presents y exemple dels veniders retornar a Catalunya, ferla surgir de sas ruinas, com lo fénix de sas cenizas, y aixecar enlaire, ben enlaire, per demunt las altres nacions, una altra volta la Catalunya d'altres temps, redvíva, benaurada, rica y plena.

Això, tot això és lo que pretén lo Catalanisme; per això s'afanya per aplegar a tots los fills de Catalunya en una abraçada de germanor, que dels esforços de tots se necessita, no solzament pera reconquerir la prosperitat y la llibertat que las malifetas dels del centre nos arrebasaren, sino pera donar l'esbrandida definitiva que capgiri l'actual organissació de l'Estat. Y comptis, que pera això fer, hi ha que vencer, la forsa que l'inercia dona a un organisme de llarch temps constituït, las resistencias dels interessos y institucions creats a la sombra de l'actual sistema, y a més, lluitar, escanyar l'odiós centralisme que s'apresta ab totas sas forsas pera donar lo seu darrer combat y en l'entretant fá tots los esforços pera atraure als ricsab manyagas, ab càrrechs y quincalla, pera embrutir al poble ab serveys denigrants y doctrinas dissolvents, pera ofegar nostra agricultura, industria y comers ab tota mena d'impostos y destorps, que envia remats de funcionaris, desfigura nostra historia, endogala nostra parla y nostre dret, atia'ls odís de germans contra germans y's val de tots los medis pera enfonzarnos, pera dividirnos en castas que s'odiin mutuament com las que'ls inglesos han conservat y fomentat a l'India pera esclavitzar ab 60.000 homes a 800 milions d'habitants.

Vegin, donchs, si és necessaria l'unió dels catalans, l'existència d'una

institució que sens fixarse en diferencies polítichs o religioses, que sempre y en tot lloch han dividit als homes, sia'l vincle que reunexi'ls esforços de tots los catalans y'ls oposi a las esbrandidas del centralisme. Y aquesta institució existeix potentia y plena de vida. Malhaurats dels qui se l'hi oposin! Porta l'empenta de tot un poble coratjós y noble y no hi ha obstacle capás per deturarla.

Y ella arribará, y arribará a no tardar gaire, que per lluir lo sol esplendent de la victoria, sols falta desvaneyers la nuvolada aixecada per l'embat de las passions, sols falta que tothom se convenci devant de la causa de Catalunya, no existeixen més bandos, no hi ha ni troyans ni tiris, no hi ha ni blancs ni negres; no més hi ha catalans.

N. DELHOM.

¿Com se fá regionalisme?

Pels medis que's valen pera assolir un ideal sos defensors, pot ben conjecturarse la naturalesa d'ell, però se pot conèixer ab tota seguretat la cultura d'aquells y la manera com senten y comprenen lo mateix que defensen. Parlèu de la república a un d'aquests perularis tan abundants a Espanya y sobre tot tan cridaners, qui profanan ab sa boca empedrada, fentla aborrible, lo nom de aquella forma de govern, en sí ben lícita, honesta y fins usable; lo concepte que d'ella té format, que és lo d'un despotisme roig, intolerant, sectari, absolutista, enemich de la religió verdadera y de la moral, també única verdadera, que d'ella dimana, està en perfecte acort ab los medis de que's val pera treballar pera l'implantació d'aquella república que ell desitja: l'excitació al moti, a l'abarruagament de tota autoritat, a l'atropell en honra, bens y persona de tothom qui no pensi com ell...

Busquéu per altre costat un conservador a l'antiga usansa, enteniment, partidari de l'ordre y de la monarquia, del statu quo més pacífich, devot de las *instituciones seculares*... y veureu que'l seu ideal lo comprèn en una gran, una inmensa tranquil·litat material, un desenrotllo pacífich gradual y si pot ésser nul·le, de las ideas diferents de las sevas, una armonia molt ben lligada en que ell pugui fer sa via d'augment personal sense veures enquietat per lo crit d'alarma d'un despert; y'ls medis ab que treballa pera implantarlo o conservar lo són l'atuhiment de las energies públics, la falsa pau dels inerts, lo no preocuparse del moviment polítich y dels organismes administratius los qui podrien destorbar llur marxa cansonera, que a ell li vá tan bé...

En fi, que és l'indicada al principi una lley casi infalible que ben aplicada dona gran llum pera jutjar, en l'ordre polítich, a moltas personas y colectivitats.

Pensant en lo dit, vaig toparme devant dels ulls, días enrera, un paragraf en l'articulista d'un periòdich pertanyent a un partit espanyol y espanyolista fins a coll, deya d'un insigne catalá, mort de poch (qui desempellagantse de la vesta sobreposada d'aquell partit, pel que havia lluitat en la guerra, se trobá, com sempre havia estat, catalá de bona arrel y com a tal y sense afegiduras trescá en lo nostre renaixement, per cert ab gran profit d'aquest y honra d'ell) «que no havia fet més per la causa regionalista gastant tinta y paper en la taula de son despatx, que fent foc en lo camp de batalla»; és a dir, que'l tal articulista creu que la nostra idea vá ésser defensada pels seus amichs, quan atiant germans contra germans en las montanyas de la Peninsula, omplian a Espanya de dol, la dessangranavan de cabals y de vidas, la feyan objecte de la sarcástica llástima de tota Europa.

¿Quin concepte deu tenir de nostre ideal l'escriptor, qui això diu, lo periòdich que li publica y'l partit que deixa publicarho, que creu que las guerras civils espanyolas van servir, may per may, pera fomentat l'ideal regionalista?

No, y mil vegadas no! Los nostres ideals ho són de pau, d'amor, de concordia, d'agermanament entre totas las classes socials, entre totas las personas d'ideas oposadas en lo que Déu ha deixat a las disputas dels homes; de bona voluntat entre tots los fills d'una mateixa mare que honradament cercan sa grandesa material y moral, y posan l'amor a ella per demunt de tots los amors de la terra. Lo regionalisme és lo regiment de cada nacionalitat segons las lleys de sa naturalesa, y lo natural may és la lluita homicida, sino la mútua benevolensa. Lo dia que Catalunya's governi segons demana son ser, com se governa en los temps gloriosissims de sa independencia y de sa vida autònoma dintre de l'Estat espanyol, devant per devant dels bons catalans no hi haurá més que la xusma anarquista, las desferas que tot organisme llensa de son sí, las pensas extraviadas y cors malvats, enemichs eterns, per lley fatal, de la pau social; però'ls demés, separats per mil accidentalitats quina lluita és precisa pera la vida y'l progrés, viurèm sobiranament acoblats en l'estimació de tot lo que dona a Catalunya fesomia propia entre tots los demés pobles, d'Espanya y de tot lo mon. Lo regionalisme porta en son sí la pau dels pobles ahont escau, y per això cercam sa implantació per medis pacífichs, incruents oposats per diámetro a aquestas guerras fraticidas que ni un pás, ni una molla, ni una engruna teren avansarla.

Se'n parla molt, entre la gent del partit del periòdich a que aludeixo, de lo que ell ha fet pera'l regionalisme; se'n parla molt ara que la massa popular, que si escolta als sofistas y fins no sab qué respondrelshi, obra ab son innat bon sentit, contrariament a llurs sofismes, ha comprés instintivament ahont era'l verdader regionalisme y vá deixant esclarisats los ans compactes esquadróns d'aquell partit pera engroixir los del nostre moviment: però cal desafiar a aquells preconisadors del fer foc en lo camp de batalla a que demostrin, los resultats, no tant tangibles com los obtinguts pel Catalanisme d'ensá de sa entrada, d'ahir com qui diu, en la política, sino ni de cap mena siquera, lograts per llur regionalisme, propagat a trets, en seixanta anys de vida pública. Quina literatura regional nasqué d'entre'l fum de la pólvora d'eixos regionalistas tan castissos? Quin art, quina música popular, quina folk-lore, quina llengua van fer renaixer aquests regionalistas qui sempre retrueuen unas *tradiciones españolas* que a tall de las sirenas o las bruxias, se'n parla molt y may ningú n'ha vist cap?

Lo regionalisme no pot estimarse ni per lo tant defensarse sense conciencia de la personalitat del poble pel que's vol—aquest és lo sentiment motor de tot treball en prò d'aquell; en lo nostre cas, lo conèixer quan completament té Catalunya personalitat propia, característica, dada per Déu al ferla com és, és la rahó de ser del catalanisme; y que han fet pera'l coneixement d'aquesta personalitat los qui ni ara mateix la confessan sino quan no'ls enlluerna'l brill d'una unitat estatal que malgrat las apariencias fou ben enemiga de las llibertats regionals?

Hi ha escrita en lo programa d'eix partit una paraula vaguissima quina interpretació més autèntica és la de tornar a Catalunya lo que li prengué Felip V; però'ls qui en l'istoria de la decadencia de la nostra patria hi hem après lo poch que valen los organismes autònoms quan en lo poble no hi ha un esperit autònomich que los mantingui, ls apliqui y'ls renovi

quan cal, segons la propia sustancia del poble, com hem de creure en lo regionalisme de qui en lloch de vivificar aquest esperit, com n'era prou bé temps quan aquell partit armá sos primers soldats, sols ho procura, que procurarho devía ésser segons l'articulista a qui'ns referim, extenent per las nostras vilas y pobles de montanya, quatretas de gent no sempre honrada ni catalana y fenthi extendre regiments y més regiments de soldadesca viciada ab tota lley de malas costums de que la guerra és mestra aprofitabilíssima?

May per may, será aquest lo nostre regionalisme! Catalunya podrá reclaimar, en un instant suprém y decisiu, la sanch de las nostras venas, y honrantnos y sublimantnos devant de la posteritat, li donarem, com li donarem en mil ocasions los nostres inmortals avant-passats; però may será pera enrogir los cadavres de germans nostres partidaris d'una altra dinastia o de diferenta forma de govern! May per may creurèm fer patria portant a son sí una guerra fraticida! May per may escriurèm l'estúpida frase de «gastar tinta y papel en la mesa de su despacho» referintnos a l'obra valiosament literaria y sobiranament patriòtica del gran Vayreda!

T.

Comedia centralista

Tots estèm convensus en aquesta desdixada nació, que la cosa pública vá cada día de mal en pitjor, que la administració está corrompuda, y que de no posarhi aviat un enèrgich remey que deturi'ls desgavells administratius y las concupiscencies dels polítichs, prompte no s'hi podrà viure a Espanya.

No és solzament lo poble que se'n planya d'aquest malestar, són també alguns polítichs que se'n planyen. Y sino que ho digui l'actual Ministre de la Gobernació, que quan era a l'oposició predicava que pera salvar a Espanya era precis que's fes una revolució desde dalt. Donchs si'ls polítichs confessan, al menys quan són a l'oposició, que realment això no pot anar, és proba evident de que'l poble té rahó y de que no's queixa de vici.

Però per més que ells ja ho veuen, no fán res pera cercar lo remey; al contrari, de cada día van enredant més la cosa y donan lloch a que se'ls titlli de comediantes.

No és Catalunya sola qui demana descentralissació, són gairebé totas las demés regions que ho demanan, y com més rica y més hàbits de treball té una regió, més ho desitja que se la deixi governar per sí mateixa.

La gent centralista pera apaibagar los crits dels que volen descentralissació, confessan, com ja hem dit, que hi ha rahó en demanarho y que están disposats a concedirla, però ab la condició de que aquesta siga la *bien entendida*.

Donchs bé, aquesta gent que'ns dona la rahó y que diu que desitja tant com nosaltres la descentralissació, está donant probas de no sentir lo que diu. Y que tenim dret a parlar en la forma que ho fem no hi ha dubte: nos abonon los decrets sobre l'ordenació de pagos dels Ajuntaments y sobre'l Notariat.

Hi ha qui, pera atenuar lo mal efecte que ha produït lo primer de aquells decrets, sosté que l'obra del Ministre, si s'estudia bé, no és tan dolenta com se vol fer veure; que lo que'l Ministre s'ha proposat és normalisar y moralisar los Ajuntaments, als quins no hi regnava ni ordre ni concert. Efectivament, l'obra aquella no és tan dolenta com diuen, ho és més encara.

Y sab qui això sosté, qui'n té la culpa de que la majoria dels Ajuntaments siguin mal administrats? Donchs la tél centralisme, que fá que'ls Alcaldes sian nomenats desde'l Centre, y pera quins nomenaments

ORNAMENTS D'IGLESIA

Teléfono, 42

Teléfono, 42

RAMBLA DE S. JUAN Nº 48

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

DE LA
ANTIGA FÀBRICA
de SEDERINS Y TALLER
de BRODATS
DE
Fills de Miquel Gusi
BARCELONA

Artística pera Salóns
en Bronzo
Bronzo-Or
Plata Santamaría
de la casa
A. y A. Santamaría
BARCELONA

no's tenen en compte las qualitats dels candidats: basta solzament que'ls que van a ésser indicats pera presidir los municipis estigan disposats a fer lo que al cacich li convinga.

Que'ls polítichs deixin de fer tanta comedia y que treballin de bona fè; que'ns donguin la veritable y ampla descentralisació que demanem; que nos concedixin l'autonomia municipal, y allavors veurán si las corporacions municipals administradas sense cap ingerencia del Centre'n saben d'administrar. Mentres això no's fassi, no tenen dret a titllarnos de mals administradors, y en cambi nosaltres tenim lo de dirli's que tot lo que fan y predican no és més que comedia.

Lo monopoli dels sucres

La protesta aixecada per la constitució de la *Sociedad General Azucarera de España*, és tan unànim y forta que tot fa esperar que'l projectat monopoli dels sucres no's portará a terme. Fóra aquesta nova explotació d'incalculable trascendencia pera la vida de l'industria y del comerç, però qui més aviat tocaria sas perniciosas conseqüencias seria'l públich, ja que l'encariment immediat d'un producte que avuy pot considerarse de primera necessitat, agravaria de bon tros a Espanya'l difícil problema de la subsistencia. Per això, encara que ab gust hem vist que arreu se manifesta l'opinió contraria a l'esmentat monopoli, entenem que ni un moment han de parar las gestions pera que fracassi per complet aquest intent, concebut y treballat pels que no buscan altra cosa en materias de negoci que assegurar un guany en perjudici y detriment de la salut y de las necessitats del poble.

Bò és també que a Catalunya, quin comerç y quina industria han sigut tan combatuts y bescantats per la gent del centre, l'opinió imparcial reflexioní sobre aquest punt. Tingan en compte'ls qui a n'aquesta terra a tan importants fonts de riquesa dedican llurs esforços, que la tendencia als monopolis és innata en las rasses que exerceixen de dret y de fet l'hegemonia en lo governament de l'Estat, puig que s'avé perfectament a la seva idea de conseguir fabulosas ganancias ab ben poch risch y treball.

Al Centre han sigut sempre partidaris declarats dels monopolis. Per això durant tres segles se reservaren lo comerç d'América, esclouent injustament a Catalunya, sens perjudici d'acusarnos després de la pèrdua de las colonias. Per això s'han creat modernament los monopolis odiosos del Banch d'Espanya, dels tabachs, dels mistos y altres, que no tenen altra finalitat que enriquir a uns quants a las espatillas y ab las suors de tota la nació.

Justament avuy que las ansias de llibertat són generals lo mateix en los individus que en los pobles, l'Estat Espanyol vé demostrant una tendencia francament contraria a tal esperit de llibertat. En lo polítich ferma de dia en dia son criteri descentralisador y uniformista, y en lo económic se decanta de bon grat als monopolis, sacrificant devant d'un migrat augment contributiu las ventajass que's podrien esperar de la lliure

concurrència y de l'esfors individual.

Lo monopoli dels sucres, que a horas d'ara s'hauria consumat a no ésser l'actitut de protesta, principalment dels industrials y comerciants de Catalunya, a qui aquesta vegada no s'ha pogut pas titllar d'interessats y d'egoistas, ha de fer comprendre a tothom que no's pot viure adormit a Espanya quan se tracta dels interessos del Comerç o de l'industria. Y ha d'ensenyar a l'ensemps als que encara'n dubtin, que l'autonomia, lo mateix en lo terror polítich que en l'económic és l'única solució que curaria'ls mals d'ara y evitaria'ls que torsosament sobrevindran, perquè és inútil esperar que'l sistema de governar cambi a Espanya si las regions no arrencan del Centre'l poder que las explota y las esclavita.

Lo monument del Dr. Robert

Lo monument que, d'acort ab en Lluís Domènech, ha comensat a preparar en Joseph Llimona, pera perpetuar la memoria del gran patrici, no ha passat encara de l'estat d'esboç. En lo bocet que'l genial escultor té al seu taller, hi ha'l pensament generador de l'obra, però hi manca la resolució de la seva plasticitat definitiva. Es una concepció grandiosa que, pera ésser dignament resolta, exigeix horas de meditació y de lluita ab la materia. L'idea que informa'l futur monument és la deslliuració política y social de Catalunya, al pendre'l nostre poble conciencia de la seva personalitat mercès a la predicació dels apòstols de la terra, guiat un dia per l'insigne doctor Robert.

S'esberlan las murallas que havian tingut a la patria prisionera, cauen a trossos los murs coronats de marlets, que, com a brassos de pedra, l'estreñian y l'ofegavan... y'l poble català vá alsantse, animós y triomfant, de entre las runas del secular esclavatje.

Un grupo, compost d'homes de tots los estaments, avensa cap a primer terme, com si fossin los primers que conseguissin sortir de l'opressió. Es una representació de l'apostolat dels nostres dias. Los patriotas de cor més valent y d'esperit més illuminat predican l'evangeli del deslliurament als altres germans menys resolutos y menys sabedors de la gran obra. A l'una banda s'hi veu a un segador resolt y brau, ab lo pit descobert y las camus nús, que arrossega cap a l'acció patriótica a un bosquerol peresós y esporuguit. A l'altra banda, hi ha un sacerdot jove que predica a cau d'orella a l'obrer de la ciutat: un forjador que, ab lo devantal de cuir al còs y'l mall a la mà dreta, sembla reanimarse al sentir las paraulas de redempció.

Darrera d'aquest grupo, que és la part més determinada del projecte, s'aixeca un xich més amunt en l'esquarterada fortalesa, l'estatua d'un home del món intelectual enlairant una gran bandera catalana, quals plechs airosos voleyan voltant la part alta del monument. Al cim d'aquest, dret sobre'l mur superior de la muralla opressora, apareix la gloriosa

figura del gran patrici, vestit de toga, a tall d'hèroe y apòstol de las reivindicacions de Catalunya. Y, a la vora seu, com iniciadoras de l'obra santa de la resurrecció de la terra, ressurreixen duas imatges alegòricas, simbolisant l'una la Poesia y l'altra la Música, las duas forsas espirituals que més varen contribuir en un principi al desvetllament de l'ànima catalana.

Tal será, descrit en tristas y desmayadas paraulas, aquest monument commemoratiu del gran sembrador, que s'aixecará a la plassa de l'Universitat de Barcelona, com a tribut d'amor y admiració dels patriotas catalans a l'home ilustre que vá ésser lo verb de las sevas nobles admiracions.

No més falta dir que'l monument tindrà uns deu metres d'alsaria y que en la seva construcció s'hi emplearan materials que per la seva varietat, haurán de contribuir en gran manera a l'efecte exonatiu del conjunt. La fortificació mitj enrunada será de pedra blavenca; los grupos d'homes y l'estatua del doctor Robert, de bronzo; las figuras simbòlicas de la Poesia y la Música, concebudas de una manera altament ornamental, serán de pedra fina, ab aplicacions de diferents metalls; la bandera catalana, de bronzo pera'l fondo groch, y d'esmail vermell pera las quatre barras. Ab això pot judicarse de l'ornamentalitat ab que's presentarà enriquida aquesta obra monumental.

(De La Veu de Catalunya.)

Comentaris

Treballar pels altres

Es un país tan impresionable aquest, que tan aviat ho veyem tot negre, com de color de rosa; tan aviat ho considerem tot perdut com tot guanyat... en fi que som la gent més lleugera del món. La mateixa *soi disant* unió dels republicans com s'ha fet? Donchs poch menys que embastada ab agullas, sense base, sense altra finalitat que la República, com si'l sol cambi de forma de govern pogués resoldre *ipso facto*, los gravissims problemas que aclaparan a Espanya.

La prosperitat dels pobles no está pas vinculada en cap forma de govern. Tenim Estats que van a la devantera de la civilisació y del progrés, regits per republicas y també per monarquias. Què proba això? Donchs proba que todas las formas de govern són bonas quan hi ha bons governs, quan los polítichs se cuidan més dels interessos del país que dels seus propis.

Aquí a Espanya estem tan atrasats que despreciam tot lo que fa gran als pobles, pera preocuparnos solzament de cambiar governs y personas; és a dir política exclusivament personal, política d'enlanyar aquesta o l'altra personalitat, de quina personalitat—entenguis monarquia o republica—esperem lo manna que ha de fer felissos als espanyols ab disposicions desde la *Gaceta*.

Van molt equivocats los que tot ho esperan d'un home o d'una forma sense comptar ab fer país. Això és lo que'ns deuria preocupar, fer país, és a dir, treballar pera progresar, pera educarnos, pera instruirnos, pera enriquirnos, establir a l'ensemps la verdadera llibertat y respecte a todas las lleys y a todas las ideas. Quan tinguem això será hora de pensar en formas de govern, y no duptin que allavors no hi haurá necessitat de revolucions y guerras civils, propias solzament de pobles incults, pera assolir los desitjos de la voluntat nacional.

L'actual moviment republicà oferint revolucions y República a fetxa fixa, podrá engrescar als ignocents y donar algun vot més als candidats del partit; pero s'olvidan los que tal fan que després vé la reacció contraria, lo desfalliment y escepticisme dels partidaris. No és ab moviments ficticis y de moment com arrelan las ideas, sino poch a poch, ab fermesa y ab constancia en los procediments y sobre tot construhint l'edifici per los fonaments y no per la teulada com se pretén fer.

Tot lo que no sigui això, será treballar pera'ls que desde fóra contemplan las nostras barallas, pera que una vegada nos haguem destrossat, poguer repartirse tranquilament las nostras despullas.

Lo caciquisme

Espanya vá formant
A poch a poch dos castas,
La d'uns que van ben tips
Y d'altres que están magres.
Ja'ns podem riurer bé
D'allò del temps més barbès,
Quan los senyors feudals
Al poble subjectavan.

Si la gent d'allavors
Tinguessin la desgracia
De tornà a viure avuy
Ab lo jou que'ns aplanava,
Fondrian tot lo greix
Veyent lo mon com marxa,
Y que'l temps més felis
Vá ser aquell seu d'antes.
Dirian que'l Senyor
Que'ls dava bofetadas
May fou com lo cacich
Un ser que no té entranyas.
A l'amo d'aquell temps
Podrian dirli pare,
Que al menys tenia cor
Y als súbdits estimava.
Mes ara al segle vint
No hi ha més que disbauxa,
Esprit de dominar
Y ansias de fer quartos.
No hi ha altre procomú
Que'l bé de la butxaca,
Ni'l mou altre interès
Que'l de la seva banda.
Al nom de llibertat,
Que tenen sempre als llavis,
Nos llevan fins la pell
Y'ns fan morir de gana.
Al nom de llibertat,
(No sé si és per burlarsen)
Nos badan lo cervell
Ab las balas dels Mausers.
Al nom de llibertat,
Nos van robant la parla,
Com feu lo Comte aquell
De trista recordansa.
Si té de durar molt
Lo Centralisme d'ara,
Lo poble está perdut,
No's pot salvar Espanya.
Què fan los catalans
Los qu'aïman a la patria
Deixant que'ls de Madrid
Segueixin com fins ara?
No hem d'ésser com germans
Los que en aquesta banda
Lluitem ab decisió
Per una justa causa?
Com riuen los cacichs
Al veure qu'entre naltres
Hi regna divisió
Y'ns fem guerra sagnanta.
Això és tot en profit
D'un règim que s'aguanta
Perquè'ls esprits com cal
No saben ajuntarse.
Y qu'ha de durar molt
Lo treballar pels altres,
Y que'l comú enemich
S'emporti la ganancia?
Convé qu'obrim los ulls
Y que'ns donguem los brassos
Tots los qu'hem proposat
Fer lliure a nostra patria.
Donem tots a l'oblit
Las discordias passadas,
Y anem en pau de Déu
Tots junts a la batalla.
Y aixís hem de guanyar
Sens que pugui aturarho
Lo centralisme bort,
Qu'avuy nos aclapara.
Si'ns anem dessagrants
Nosaltres ab nosaltres,
No cal ja que'l govern
Aquest treball ell fassi.
No hi ha en nostre terror
Cap veu acreditada
Que digui: ¡Alto! foch!
Que'ls germans no's barallan?
Y això és doblement trist
Perquè quan se trobava
L'enemich ja perdut,
Llavors li vé eixa ganga.
Anant tots ben units
Feyam una escóbrada
Que ho deixavam tot net
En terra catalana.
Sigui això una lliçó
Que'ns posi a tots en guardia,
Puig si'ns volèm salvar
L'un ha d'ajudá a l'altre.

BERENGUER.

Los "pasteleros" del carlisme

Ab fetxa 11 del corrent, lo corresponal X de La *Renaixensa* escriu lo que segueix:

«Tenim a punt d'agarrada als carlins de per aquí. La noticia dada ans d'ahir per *El Liberal* y no desmentida de que l'ex-diputat tradicionalista Llorens ha anat a Valencia ab l'autorizació o encomanda d'en Maura y Silvela per fer allà un arregle entre ministerials y carlins en las vinentas eleccions de diputats a Cortes, ha crumullat la mesura de las queixas que'ls carlins de cebó tenen contra'ls que aquí apareixen en possessió de la confiança del Señor, que són casi sense excepció tots los que de set a vuit anys a aquesta part representan al partit en las Cortes. En Llorens és un dels més sospitosos y més titllat de *pastelero*, y és ja cosa que

no admet dubte que de todas las oposicions convingudas, tan quan los liberals están al candeler, com quan los carlins són los que més obtenen l'apoyo oficial y'ls que més favors reben dels ministres.

Los carlins seriosos, especialment los cansats de veure que's passen las ocasions favorables y'l partit no fa res, donan la culpa als panxa-concents que desde Madrid informan a Venecia, y no és cas especial sentir als queixosos per aquest estil dir que tant pasteleros són los que desde Madrid aconsellan com qui o quins a Venecia escoltan tals consells. S'parla no ja a l'orella sino ab veu alta, de subvencions que's cobran y fan més suportable l'emigració.»

No són solzament los carlins seriosos de Madrid los que's queixan, sino'ls de tota Espanya. A en Llorens mateix los seus correigionaris d'Olot no l'han volgut ni cuit ni crú, y dels d'aquí, tothom sab que a en Tamarit no'l poden veure ni pintar.

Y, donchs, perquè'l votan? preguntará algú. Per allò de la disciplina; però n'hi ha molts que s'estarán quiets a casa pera no ferse solidaris dels que pastelejan ab lo govern y fan tot lo que aquest vol, a cambi de l'almoyna d'una acta de diputat.

No és un secret pera ningú que la maquiavèlica idea de demanar un lloch pera Mella en la candidatura catalanista per Barcelona, fou suggerida per en Planas y Casals y apoyada pel govern a l'objecte de posar als catalanistas entre l'espasa y la paret. ¿Acceptas? Donchs candidatura a l'aigua, puig en una ciutat tan democrata com Barcelona, hauria sigut d'un efecte desastro. ¿No acceptas? Donchs farém l'enfadat y's logrará lo que se *trataba de demostrar*: enmistar als dos bandos.

En Planas y Casals ja ha lograt lo que volia; però las cosas s'han enredat de tal manera, que del seu maquiavelisme no'n treurá altre resultat práctic, que donar més forsa als elements radicals, que obtindrán las majorias o la minoria, essent los demés llochs pera'ls catalanistas.

¿Què hi guanya ab tot això lo partit carlista?

Nosaltres y ab nosaltres una gran part de lo més sensat del carlisme, creyem que hi ha perdut molt, però moltíssim; que l'erro comés acabarà ab lo partit carlista català. Y tot per l'afany dels Tamarits, Llorens y demés pasteleros, pera servir al govern com a dòcils encasillats.

La vetllada del "Centre Català"

La simpática societat «Centre Català» que als deus anys de sa fundació frueix d'una vida exuberant, ha volgut commemorar aquella fetxa (23 del corrent) ab explendor que correspongués a l'esperit de vida y de progrés que l'anima, y com ja varem anunciar, ha organiat pera'l dijous dia 23 una vetllada literario-musical, acte que promet ésser una festa de primer ordre, y pera'l que la Junta directiva ha procurat acoplar valiosos elements desitjosa de presentar al «Centre Català» com a un dels factors més importants de cultura local.

Tenim las mellors noticias dels treballs que's llegiran y prometem ocuparnos d'ells extensament en lo número pròxim.

Entre tant, farém conèixer lo programa de la vetllada que és lo següent:

Primera part: I. «Anillo de hierro» de Marqués, pel sexteto «Lira Tarragonina» pels joves V. Valero, M. Montserrat, C. Blay, Ll. Iborra, M. Ramón, V. Martorell y J. Mas.

II. Discurs d'obertura pel President del Centre En Joseph Tuset.

III. Fantasia de «La Bohème», Puccini, pel quinteto dels Srs. Gols, Gabriel (R.), Andreu, Del-labate y Fernandez.

IV. Memoria llegida pel Secretari del Centre, En Jordi Pedrol.

V. Lectura de poesias, pels senyors Pelegri, Salvat y Vendrell (E.).

VI. Discurs del Vis-president del Centre En Bernabé Martí y Bofarull, sobre «La nostra feina y'l desinterés tarragoní».

VII. Motius de l'òpera «Faust», de Gounod, pel quinteto abans expressat.

Segona part: I. Sinfonia d'«Hernani», Verdi, pel quinteto.

II. Lectura de treballs en vers y prosa, pels Srs. Iborra, Cabré (E.), Vilella y M. Menendez.

III. Discurs del soci En A. Rovira Virgili, sobre «Los grans sentiments de la joventut».

IV. Fantasia de l'òpera espanyola «Marina», Arrieta, pel quinteto.

V. «Salutació a Tarragona», discurs per En Enrich Mir y Miró, cat-

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antiseptics, anti-catarrales y anti-asmàtics que's desprenen mentres van desfentse per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS**, etc., etc.
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANJERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

dràtic de l'Institut general y tècnic d'aquesta ciutat.
VI. Discursos per varis oradors invitats a l'acte.
VII. Discurs de gràcies, pel President En Joseph Tuset.
VIII. Discurs-resúmen de la festa pel President honorari del Centre y efectiu d'aquesta vetllada, Excm. Senyor D. Joan Cañellas y Tomás.

Sants de la setmana

Dijous, 19.—Sts. Hermògenes y Vicens mrs.—Dilluns, 20.—Santa Agnès de Mont-Pulciano vg.—Dimars, 21.—St. Anselm b. y dr.—Dimecres, 22.—Sts. Soter y Cayo papas y mrs. Dijous, 23.—(Abans †) Sant Jordi mr., patró del Principat de Catalunya.—Divendres, 24.—Stas. Bona y Doda vgs. y st. Fidel mr.—Dissapte, 25.—Sts. March evang., Aniano b. y sta. Franca vg.
Quaranta horas: continúan a l'Església del St. Hospital y dilluns comensaran a l'Església de St. Joan.

NOVAS

Havente de procedir demà, dia 20, a la rectificació de las llistas electorals, preguem a tots los ciutadans que, tenint 25 anys y portant més de dos de residència a Tarragona no figuran en las esmentadas llistas, passin per l'Associació Catalanista d'aquesta ciutat, Méndez Núñez, 6, baixos, durant tot lo dia davuy, ahont se'ls facilitarà l'inclusió.

Hèus aquí'ls candidats catalanistas que lluitarán en las eleccions de diputats a Corts, del prop vinent diumenge:

- Per Barcelona: D. Albert Rusiñol, D. Lluís Domènech y Montaner, D. Lluís Ferrer-Vidal y Soler, don Jaime Carner y Romeu y D. Ildefons Suñol y Casanovas.
- Per Balaguer: D. Joseph Valls y Vicens.
- Per Girona: D. Joan Casas y Arxer.
- Per Granollers: D. Trinitat Monegal y Nogué.
- Per Mataró: D. S. de la Trinitat Rius y Torres.
- Per Manresa: D. Leonci Soler y March.
- Per Olot: D. Francisco Albó y Martí.
- Per Santa Coloma de Farnés.: don Joaquim Casas-Carbó.
- Per Vilanova y Geltrú: D. Narcís Plá y Deniel.
- Per Vich: D. Raymond d'Abadal.

En la sessió que'l divendres celebrà nostre Ajuntament, se donà compte d'una instància dels empleats de la casa, pregant al municipi que fés las gestions que cregués pertinents, a fi de lograr que aquells poguessin cobrar lo sòu del mes de Mars que encara se'ls hi deu, degut a que l'Alcalde no l'ha pogut pagar pera no transgredir lo R. D. del Sr. Maura.
Com en aquella sessió sols hi assistiren set regidors, y la cosa mereix la pena que pera discutirlo hi assisteixin tots o quan menys la majoria, s'acordà celebrar sessió extraordinària ahir, a las sis de la tarde, la que no pogué tindre lloch per no haverhi assistit majoria de concejals, malgrat haverla convocat pera las sis de la tarde, hora demandada pels protestants, y haver l'Alcaldia passat besalamsans a tots los regidors pregantlos l'assistencia.
Creguins lo Sr. Pallarès, quan la torni a convocar, anuncihi'l proveiment d'una plassa de matarife de l'escorridor o altre per l'estil y ja veurà com no n'hi faltarà ni un.

La freqüència ab que's cometen robos en aquesta ciutat ha alarmat al veïnats y fa necessaria una enèrgica campanya per part de las autoritats.
Lo robo de l'estanch del carrer del Comte de Rius, posà al manifest que estava funcionant una companyia de lladregots ben organizada y feu con-

cebir l'esperansa de que podria donarse per acabada la serie de robos que venian cometentse.

Desgraciadament no ha sigut aixís, puig lo robo comès lo diumenge passat en un pis del carrer d'Apodaca, demostra que malgrat estar presos los autors de lo del Comte de Rius segueixen fent de las sevas la gent de mal viurer.

Tal vegada cal atribuir lo que passa al moviment constant que té la població penal desde que nostre presidi ha passat a ésser correccional; mes ja que tenim la desgracia de que'l presidi constitueixi un perill, cal que las autoritats prenguin las midas corresponents pera que'l veïnats recobri la tranquililitat.

Diu lo *Diario de Tarragona* que convindria que pera'l 3 de Maig, fira de nostra ciutat, pogués venir l'Orfeó Catalá y que l'Ajuntament prestés son concurs als qui gestionan sa vinguda.

Pera la fetxa indicada és enterament impossible fer res. La notable entitat musical esmentada vindrà lo dia de Pasqua de Pentecostés, donant aquell dia dos concerts en lo Teatre Principal y sortint lo dilluns següent pera Poblet.

S'están acabant los treballs d'organización y molt prompte donarem a conèixer lo programa dels dos concerts, pera'ls qu'hi ha ja encarregadas bon número de localitats.

Segons llegim en la premsa barcelonina, prompte será un fet lo tantas vegadas anunciat exprés entre París y Cartagena, passant per Barcelona y Tarragona.

A Cartagena'ls serveis del carril estarán combinats ab linias de vapors que farán la ruta d'Orá y de tots los paissos de l'extrèm Orient.

Es una combinació que indubtablement será beneficiosa pera'l comerç en general y també pera Tarragona, que comptará allavors ab medis de comunicació directa y ràpida ab un extrèm y altre de la linia.

Nostre volgut amic D. Francesch Cremades ha sofert l'immensa desgracia de perdre a sa filla Carme, hermosa criatura de cinch anys, qu'era l'encant de tots quants la coneixian.

L'acte del enterro que tingué lloch ahir, fou una vera demostració de condol per part de las molts relacions que las familias Font y Cremades contan a Tarragona.

Nosaltres nos associem de tot cor a la dissort de nostre estimat amic, a qui, a l'igual que a la familia, enviem nostre mes sentit pèsam.

Se troba gravement malalt a Barcelona lo senyor pare de nostre amic lo director de *La Cruz* D. Lluís Carbó.

Celebrarem que'ls ausilis de la ciencia puguin conseguir la millora del malalt.

L'Alcalde Sr. Pallarès, en compliment de l'acort pres en la sessió del divendres, nomenà als Srs. Cañellas, Masdeu y Ixart, pera que en representació de l'Ajuntament assisteixin a la vetllada literaria que en commemoració dels deu anys de sa fundació tindrà lloch lo dia 23 del corrent en lo «Centre Catalá».

Ha mort a Barcelona, lo conegut patrici catalá y distingidíssim arquitecte D. Antoni Gallissá, que havia ocupat la presidencia de l'Unió Catalanista, y contribuït com lo qui més ab son talent y entusiasme al desvetllament polítich y artistic de la nostra terra.

Tota Catalunya acompanya a sa desconsolada familia en lo dolor que experimenta per tan irreparable pèdua.

—Boixets de puntas. Canonets de boix. Balart y Fill, Sant Pere de Torelló (Barcelona).

La «Biblioteca Popular Catalana» de L'Avenç, ha publicat son quart volum format per xamosas «Historietes Galizianes» de l'eminent autor polonés Sacher Masoch.

L'afany lloabilíssim de «L'Avenç» de donar a conèixer lo més remarcable de las literaturas nacional y extrangeras, és ben correspost pel nostre poble entre'l que cada dia té més acceptació l'esmentada Biblioteca.

Lo volúm citat, com los anteriors de que havem donat compte, se troban de venda al preu de 50 cèntims cada un, en la llibreria de D. Sadurni Ginesta, Rambla de St. Joan, 41, d'aquesta ciutat.

Nos escriuen de Marsá que'l passat diumenge, diada de Pasqua, se representá en la societat «Euterpe» lo patriòtic drama «Un manresá de l'any vuit», cantantse ademés, pel chor de l'esmentada associació «La donzella de la costa» y «Las flors de Maig».

L'encertadíssima interpretació del drama y de las pessas de cant, feren brollar en lo públich veritables esclats d'entusiasme patri, respirant en lo local una atmòsfera confortable impregnada d'amor a la terra.

Lo director d'escena y a l'ensempe mestre dels coristas de l'«Euterpe» de Marsá, Sr. Matavacas, se feu acreedor a l'aplaus de tothom, y nosaltres per nostra part li endressem la més coral enhorabona, desitjant que no desfalleixi un sol instant en lo conreu de l'art catalá en llurs més hermosas manifestacions, puig que la Patria Catalana li remerciará tan lloable tasca.

Neurastenias. — Neurostéogeno Sugrañes.

Nos escriuen de Valls que cada un dels candidats que lluitan en las actuals eleccions ha establert un cafeti ahont se serveix de franch tota classe de begudas a sos parcials.

Lo més típic del cas és que'l poble, ab sa acostumada justesa ha moxejat los esmentats establiments ab lo nom de «Beuradas», sens dubte tenint en compte que, com en la cassa ab vesch, la beurada és lo que crida als aucells.

Aquesta nit, a dos quarts de deu, lo candidat a la diputació a Corts nostre particular amic D. Joan Cañellas, donará un meeting en lo Teatre Principal, en lo que's proposa donar compte de sos actes com a diputat y de sos propòsits pera'l pervindre.

Per avuy está anunciada al «Centre Catalá», a las nou de la nit, una triada funció de societat, representantse l'aplaudit drama catalá del nostre gran Guimerá «Maria Rosa» y la sarsuela «Chateaux Margaux». En aquesta funció farà son debut la distingida primera actriu Srta. Bonaventura Bassetas, que vé precedida de molta nomenada.

Per lo vinent diumenge s'anuncia lo drama «Terra baixa» d'en Guimerá y la pessa «Del ball al bany», del malaguanyat D. Pere A. Torres.

Pera la funció d'avuy, hi ha tant gròs número de localitats demandadas, que fá esperar un plé a vesar.

Las duas funcions que doná'l diumenge y dilluns la Companyia Alegria, se vegegen bastant concorregudas, surtintne'l públich satisfet.

No sigueren tan afortunadas pera l'empresa las del dimecres y dijous al Teatre, puig la concurrència no fou gaire numerosa, lo que per altra part s'explica per ésser lo teatre petit y poch apropiat pera treballs com los que fá la notable companyia Alegria.

Lo dia 23 del corrent reapareixerá la Revista *Gent Jove*, portaveu del «Centre Catalá».

Ho celebrèm.

S'ha celebrat aquests dias en nostra ciutat un congrés de fadrins boters. Las deliberacions han versat sobre varis extrèm d'interès pera la classe.

Orfebreria religiosa y ornamentals de Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENECHÉ.

SI SENYOR

No hi ha cap confitura comparable a las tan anomenadas pastillas ALONSO HERMANOS elaboradas a Logroño de fa més de 40 anys. Són eficasment recomenadas per son agradableíssim paladar y excelents condicions nutritivas que las fan superiors a totas las imitacions.
Venda exclusiva: Ultramarins y comestibles de JOSEP CARDONA, Portalet, 1 y Plassa de la Font, 51, Tarragona.—Marca de fàbrica «La Cabra».—Unich depòsit a Tarragona de las anomenadas pastas italianas pera sopa, que's reben semanalment als establiments Cardona, carrer del Portalet, n.º 1, Plassa de la Font, 51, y carrer de Apodaca, 27. Participem als consumidors de tan excelent pasta, que visitin lo depòsit que tenen los senyors Cardona, en lo que hi trobaran un variat assortit de ditas pastas italianas a preus sumament baratos.—Venda de pa y sopa «Gluten» pera'ls diabètics. Extens assortit de distintas classes de formatges nacionals y extrangers.

Portalet, 1.—Plassa de la Font, 51.—Apodaca, 27

Diumenge's celebrá una reunió catalanista en lo vehí poble del Morell. Regná gran entusiasme y la consequència immediata de dit acte será la constitució d'una Associació Catalanista disposada a treballar pel bé de la terra.
Ho celebrèm.

—Camiseria y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

Los individus de classes pasivas del Magisteri d'aquesta provincia podran passar a recullir los havers corresponents al primer trimestre de aquest any, en lo domicili del seu habilitat D. Celestí Salvadó, tots los dias d'once a una y de tres a cinch.

Del President de l'Associació del Patronat de l'Obrer hem rebut un atent B. L. M. invitantnos a la vetllada literario-musical que, dedicada a S. S. lo Papa Lleó XIII y presidida per l'Excm. Sr. Arquebisbe, tindrà lloch avuy a las cinch de la tarde.
Agraím l'atenció.

Avuy apareixerá a Montblanch lo primer número del setmanari *La Conca de Barbará*.

Són varis los mestres d'aquesta capital que pensan pendrer part al concurs obert per la casa Bastinos, de Barcelona, pera premiar la mellor collecció de treballs manuals que al mateix se presentin.

Convalecencias.—Ovi Lecitina Gíol.

Avuy se reunirà la Junta Directiva de nostre Associació pera admètrer una munió de socis que tenen demandada la seva admisió a la mateixa.
Ben vinguts sían.

Avuy s'administrará la sagrada comunió als presos del Castell de Pilat y als malalts de las parroquias de Sant Francesch y la Catedral.

Cansat de provar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS,

FORN

N'hi ha un pera llogar en un carrer centrích.
Informar en l'administració de LO CAMP.

VAQUERIA SUISSA

Aquest important establiment serveix llet al públich tots los dias, demati y tarde. Las horas d'esmunyir serán desis a nou del mati y de cinch a set de la tarde.

S'expdrá exclusivament en las mateixas quadras, Carrer de Armagná, entre'ls de Lauria y Adriano, y en los magatzems de loza, cristall y porcelana que la Sra. Vda. de Joseph Mercadé, posseïeix a la Rambla de Sant Joan, 44.

A totas horas y particularment a las d'esmunyir, podrá'l públich visitar la Vaqueria.

NOTA IMPORTANT. Las vacas que acaba de rebre aquesta casa són Suissas, vingudas directament d'aquell país.

Lo Doctor J. Oller Rabasa, ex-alumne dels professors Baguinski y Jacobson, de Berlín; Lermoyez, Gougenheim y Viollet, de París, avisa'l públich son consultori especial pera'l tractament de las enfermetats de

Gola, Nas y Orella

montat ab arreglo als darrers adelants moderns en lo carrer de Trafalgar, núm. 44, principal,

BARCELONA

Venda d'una casa Se vendrá en molt ventajosas condicions una casa situada al carrer de Santos Creus, 15, cantonada a la de Descalsos, en aquesta ciutat, composta de planta baixa ab magatzems, cup pera vi y dos pisos.
Informar al mateix carrer de Santos Creus, 4, (Fusteria).—Tarragona.

S'arrendará

o vendrá l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plassos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar cualsevol industria.
Pera tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé a don Joseph M.ª Pagés, Enginier a Reus.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 23 d'Abril, lo vapor **Cabo S. Vicente**, son capitá don Tomás Garrastazu, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

SVENSKA LLOYD

LINIA DE VAPORS DE LLOYD SUECH DE GOTHEBURG
SERVEI BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y'LS PORTS ESCANDINAVS

Lo vapor suech **Málaga**, sortirà lo dia 20 del corrent, admetent càrrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristianí, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrkping, Gefle, Sundswaly Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demás ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemanya y Russia.
Lo despatxan sos agents Srs. Boada germans.

Companyia Valenciana de Navegació
Linia regular de grans y ràpits vapors

ENTRE Espanya, França é Italia
Vapors de la Companyia

Sagunto, Alcira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia
Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Gènova** los dimars de cada setmana esca-la quinzenal a **Llorna**.

Pera **Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva** los dijous de cada setmana.
Viajes extraordinaris a **Marsella y Niza**.

S'admet passatge y càrrega a molts reduïts. S'admet càrrega ab nolít seguit y coneixement directe pera New-York, Nápols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Adep, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Gènova.

Agent: D. Román Musolas
Carrer d'Apodaca, 33.—TARRAGONA.—Teléfono, núm.34

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any d'una escrófula crònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se precontinsan pera aquets cassos, vaig ensajar los Hipofosfats Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Sison, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch'assegurarlos qu'en tots los cassos d'Asthenia presentats a la meya clínica a causa d'afeccions genitals provinents de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteróptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegitim Xarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat a la meya clínica la Sra. D.ª N. N. afectada de gana y de forsas, vaig prescriureli lo Xarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs en poch temps cobrà appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.

cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se precontinsan pera aquets cassos, vaig ensajar los Hipofosfats Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Sison, Catedràtic de Barcelona.

Ovi

Lecitina

Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre

Establiment de begudas

DE JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN. 22.—Tarragona

Cervesa fresca Moritz, rebuda diariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas a preus econòmichs

SE SERVEIX A DOMICILI

ACADEMIA CARBÓ
DIBUIX-PINTURA
ART DECORATIV
Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe
Pera noys: De set a dos qu ar de uou del matí.
Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.
Dibuix.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.
Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL
DE
A. PONS ICART
SAN AGUSTI. NUM. 21. PIS SEGÓN. TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.
Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.
Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.
Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

MAQUINARIA
agrícola, industrial y vinícola
Complet assortit en ferreteria
MARCELÍ VICENS
APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'aradas y bògits pera ondas llauradas y demés màquines agricolas.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA
Redacció y Administració: Mendez Núñez, 6
Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranjer..... 2 »
Número d'avuy..... 10 céntis

EMULSIÓ NADAL

Unica que conté'l 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá
Aprobada y recomenada per las Academias de Meiges y Apotecaris
LA MELLOR:
LA MÉS AGRADABLE

Aygua naf SERRA

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.
A engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra—Reus
A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demandar AYGUA NAF SERRA

Joan Ruiz y Porta

Procurador
Méndez Núñez, 16, 2.ª-TARRAGONA

EXCELSER
En Llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota proba al devall d'uu canaló.
Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, qni ai Rafel ni Murillo los podrian fer melló, a propòsit per regalós; causan gran admiració.
Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons.
Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.
26, COMTE DE RIUS, 26

Negoci lucratiu
Venta de varias participacions, de la societatat tarragonina Pedrol y Companyia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada a l'extracció de materias fecals pel sistema «INODORO».
Darán rahó a l'Administració d'aquest setmanari.

Fábrica de sabó
DE
Miquel Melendres
Sabó desde 0.20 ptas., 0.22 y hasta 0.38 la lliura.
Se serveix a domicili.
Vilamitjana, 9, (Pla de la Seu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA
DE
Francesch Prat
En aquest antic y acreditat taller se construeix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant a obras, que'n trevalls artístich-decoratius y de luxo.
11, MENDEZ NUÑEZ, 11,

Centre d'Instrucció Musical
de Tarragona
EN LO
SALÓ AYNÉ
Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.
Lo dia 1.er de Octubre quedá obert lo curs de 1902 a 1903.
Horas de classe
Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.
Noys: de 6 a 8 de la nit.

RELOTGERIA
DE
F. RIGAU
Baixada de Misericordia 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

CLÍNICA DENTAL
DE
D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU
PROFESSOR-DENTISTA
Unió, 44, pral.—Tarragona

Curació prompte de las malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor.
Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.
Construcció de dents, dentaduras y aparells de totas classes y empleo de tots los anestessichs coneguts.

Gran fàbrica de braguers
34, Unió, 34
Herniados (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.
Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trencaduras.
Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las trencaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirujia y a Ortopedia.
Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut occasió de conèixela, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduhits.
PERE MONTSERRAT. Unió. 34.—TARRAGONA

La veritable propaganda
és fará usant tots los cataláns l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA.

ABONOS
quimichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.
ABONOS organo-quimichs propis pera plantacions pre-parantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.
Despullas, tercerilla etz., grans llegums etz.
COMISIONS Y REPRESENTACIONES
QUINTANA Y TORRES
Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 16 d'Abril sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII**, directament pera Habana y Veracruz. Adrepassatje y carrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 d'Abril sortirà de Barcelona, lo 28 de Malaga y'l 30 de Cadiz lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 d'Abril sortirà de Barcelona, lo 13 de Malaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor **Montserrat**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçac, Puerto Cabello y La Guayra; admetent passatje y carrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatje y carrega ab bitllets y conetjments directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatje pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Carupano y Trinitat ab trasbord a Cuba.

Línia de Filipinas.—Lo dia 25 d'Abril sortirà de Barcelona, habent fet las escalas intermitjas lo vapor **Isla de Luzón**, directament per Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Austràlia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 d'Abril sortirà de Barcelona, l'13 de Valencia, l'15 de Málaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor **Patricio de Sautrústegui** directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 d'Abril sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor **Fernando Póo**, ab escalas en Casablanca, Mazagan y altres ports de la Costa occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cadiz: dillúns, dimecres y divendres.
Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.
Pera més informes dirigirse a son agent **D. Emili Borrás**

Elixir á la Ingluvina GIOL
Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del
VENTRELL
per crònics que sían, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats.
De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Farmacia Plana
al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquijs d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas anti-sépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.
Aygua minero-medicinal
TARRAGONA

Drogueria Plana
Antiga casa Figueras
Real 6, cantonada Rebollado 20

En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.
PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte
Carrer de la Palma, 2.—Tarragona

Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dret y Ciencias sociales y Filosofia y Lletres, comprenent en aquesta darrera las seccions corresponents a las tres llicenciaturas.
Lo curs, com en anys anteriors, comensarà'l dia 1.er d'Octubre, com aixis ho disposa l'art. 3.er del Reglament.
S'admeten alumnes interns y externs.
L'Academia compta ab sufficient nombre de professors titulars pera cada secció.
Pera informes al Director **D. Francesch Duarte**, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

Gabinet de malalties dels ulls
DE
Eduard Tello
METJE OCULISTA

Ex-intern, per oposició de la Facultat de Medicina.—Ajudant de l'Oculista Dr. Rios.
Horas de consulta: De 11 a 1 y de 4 a 6.—Gratis als pobres.
Comte de Rius, 11, pral.

CERVEZA
de primera qualitat, se serveix a preus reduhits en l'acreditat establiment
LA BATERIA
Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totas classes, marcas de primera y preus econòmichs.

Lo Dr. J. Jordán
DENTISTA

Té l'honor d'oferir a sos nombrosos clients y al públich en general, lo **Gabinet Odontològich** que ab los millors avensos de la Odontologia moderna ha establert a
Barcelona, Passeig de Gracia, 4. L.^a
(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos mateixos aixis mateix avinent que opera tots los dillúns a REUS en sa antiga clínica dental
Plassa de Prim, núm. 2, primer pis
DE LAS 9 DEL MATÍ A LAS 5 DE LA TARDE.